

ובדרכי אבותינו

עלון שבועי שע"י תלמוד תורה 'עטרת חיים' לבני תורה ק"ק תימן יע"א
בנשיאות מרן הגאון רבי יצחק וצאני שליט"א

רח' הרא"ש 2 אלעד, ישראל. טל: 03-9097022

הגיליון מופץ בכל בתי הכנסת ק"ק תימן בעיר אלעד ועוד..

פניני הלכה

נמצא בעמוד הבא

בנתיבי החינוך

הרב אליהו נהרי שליט"א מנהל הת"ת

לא כן לכו נא הגברים (שמות י' יא)

מובא ב'מדרש הגדול' למהר"ד עדני זצ"ל על פס' זה בזה"ל: קשה היא הליצות שכל מכות שהביא הקב"ה על פרעה לא שינה בהם סידורו שלעולם עד שנתלוצץ בישראל. שנאמר לא כן לכו נא הגברים, מהוא אומר, כי אתה אתם מבקשים, אמר להם אתם אומרים לי האנשים והנשים והטף ואין אתם מבקשים אלא האנשים בלבד, וכיון שנתלוצץ הפך עליו הקב"ה את האור לחשך ושינה סדרו שלעולם, שנאמר ויכס את עין כל הארץ ותחשך הארץ (פסוק טו), ואחר כך הוא אומר נטה ירך על השמים ויהי חשך על ארץ מצרים (פסוק כא). קשה היא הליצות שקראה הכתוב ארבע מדות רעות, זמת אולת חטאת תועבה, כל אלו למי, לליצים, שנאמר זמת אולת חטאת ותועבת לאדם לץ (משלי כד ט), וכנגדן יש לה ארבע פורעניות שנאמר נכוננו לליצים שפטים ומהלומות לגו כסילים (שם יט כט), קשה היא הליצות שלא פירש הכתוב לגרש אחד מעוברי עבירות כמוה שנאמר גרש לץ ויצא מדון וישבת דין וקלון (שם כב י), הא אם לא גירשתו יש שם ליצות ויש שם מדון ויש שם דין ויש שם קלון. קשה היא הליצות שתחלתה ייסורין וסופה כלייה, תחלתה ייסורין דכתיב ועתה אל תתלוצצו פן יחזקו מוסריכם (ישעיה כה כב). וסופה כלייה דכתיב כי כלה ונחרצה (שם עכ"ל).

וב'פלא יועץ' ענין 'ליצנות' כתב בזה"ל: ידוע חמר אסורו, עד שאמרו (ע"ז יח ב) שתחלתו יסורין וסופו כלייה. וכהנה רעות רבות להמתלוצץ, כמפרש בדברי רבותינו ז"ל הקדושים. וענין הליצנות הוא שמתלוצץ על חברו להרבות שחוק וקלות ראש, והן בעוון נמצא הרבה, וביותר סדר נשים וסדר נזיקין, גם בלא דעת, כי לא ידעו אסורו וחומר שבו, ואינם יודעים להזהר כי אם איזה מהשרידים: אמנם יש רעה חולה, שכמעט אין אדם נצול ממנה, והוא מאמר רבותינו זכרונם לברכה (אבות ג, ב) שנים שיושבין ואין ביניהם דברי תורה, הרי זה מושב לצים. וזה אפלו תינוקות של בית רבן יודעין אותו, שקורין פרקי אבות בבית הכנסת, ואין איש שם על לב להזהר. ועל הכל יביא אלדים במשפט אם מאמין בדברי רבותינו ז"ל ואינו מקיים או אינו מאמין, ואוי מי יחיה בקום למשפט אלדים. והנה יש עברות יותר קלות, שבני אדם נזהרים מהן, ובעברות חמורות כאלו כל כך נשתרשנו עד שאינו נכר לנו האסור, ולמצוה תחשב בעינינו להיות מערב עם הבריות, ואין אדם מצטער עליהם ואינו נותן לב לשוב. מי האיש החפץ חיים, לו בחיל ולא בכח יגבר איש: עכ"ל.

וב'מנורת המאור' האריך בענין הליצנות בסימנים ל"א ול"ב וכתב שם בסוף דבריו: ובעבור הליצנות ענשים באים על האדם, כדגרסינן עלה: אמר רבי אלעזר: כל המתלוצץ יסורין באין עליו, שנאמר: "ועתה אל-תתלוצצו פן יחזקו מוסריכם" (ישעיה כה, כב). אמר להו רבא לרבנן: במטותא מניכונ, דלא תתלוצצו, דלא ליתו יסורין עליכו. ואמר רב קטינא: כל המתלוצץ נופל בגיהנם, שנאמר: "זוד יהיר לץ שמו עושה בעברת זדון" (משל יכא, כד), ואין עברה אלא גיהנם, שנאמר: "יום עברה היום ההוא" (צפניה א, טו). ואמר רבי יהושע: כל המתיהר נופל בגיהנם, שנאמר: "יום עברה היום ההוא". אמר רבי תנחום בר חנילאי: כל המתלוצץ גורם כלייה לעולם, שנאמר: "ועתה אל-תתלוצצו וגו' כירבלה ונחרצה שמעתין" (ישעיה כה, כב). הא למדנו, שהמרגיל עצמו בליצנות, מאבד גופו ומזונותיו ויורד לגיהנם וגורם רעה לאחרים וגם לעולם בשבילו. על כן טוב לו לאדם להתרחק מהכת הזאת, מלישב במושבם, כדי שלא ילמד מהם, אבל ישב במושב שיש בו דברי תורה ויבטח באלהי ישעו, אשרי כל חוסי בו. עכ"ל.

וכבר אמר החכם מכל האדם שאדם לץ רק מכה תשנה אותו, וגם אז לא יבין הדבר אלא יעשה מפני היראה, דכך אמר (משלי יט, כה) לץ תכה ופתי יערם והוכיח לנבון יבין דעת, וביאר 'מצודת דוד' וז"ל: כאשר תכה את המתלוצץ על החכמה עם כי לא תועיל לו, הנה הפתי המחוסר הבנה יתחכם בעבור זה. אבל לנבון אף דברי החכמה יועילו לו ויבין דעת יותר ממה שבידו. עכ"ל. ורש"י כתב: על מכות פרעה ומלחמת עמלק החכים יתרו ונתגייר. עכ"ל. וכן ביארו שאר המפרשים יעו"ש. המשך בעמוד השלישי

אצטריכם ואצטרי חלקיכם תלמידי עטרת חיים שאף בימי הסגר הוגים אתם בתורה ובה הנכם עמלים ויגעיים, על זכותכם העולם עומד, ובתורתכם גזירות רעות וקשות מעל ישראל מתבטלים, כמובא בספרים הקדושים. יה"ר שתגדלו להיות מגדולי הדור, מאצרים בתורה ובמעשים טובים, אצ"ו

פתרונות 'לפרשת וארא'

אחודה חידה! ויקח אהרן את-אלישבע בת-עמינדב אחות נחשון לו לאשה ותלד לו את-נדב ואת-אביהוא את-אלעזר ואת-איתמר (שמות ו. כג).
הזוכה בהגרלה: יצחק עמרן.
מי בתמונה: שבוע אחרון לפתרונה!

איסור לבישת פאה נכרית

דבר זה פורסם בכותרת 'להסיר מכשולי' ביום שנכפל בו כי טוב י"ט סיון ה'תשס"ד ב"שט"ז

אלוהי אברהם
לשם תבנת סמוח
ל פנים באמית, וטעמיהם נמי
פי בנות ופי בחלואה
בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

נדרשתי לגלות דעתי אודות פירצת הפאות הנכריות הנפוצות כיום. ואמנם כבר נתפרסם רבים למאות ולא לפים מה שכתבתי בזה בסוף חוברת צניעות בת-ישראל מדף נ"ב ואילך, חזר וניעור העניין עתה כשנתברר בפני זקני וגדולי ההוראה שליט"א שיש בדבר חשש גדול של תקרובת עבודה זרה.

אמנם כשאני לעצמי קטונתי מאד מלחנות דעתי הענייה, אבל איך אפשר לשתוק אחרי ראותינו שבמקום לנצל את ההזדמנות שסייעו כעת מן השמים, לבלום ולחסום כליל את עניין הפיאות, להסיר את החרפה ולהעביר המגפה מגבול ישראל, הצליחה עצת יצה"ר לחפש להן חליפין. ועל כן שומה עלינו למחות מחאה נמרצת.

מי בתמונה?

בין הפותרים נכונה יוגרל פרס

עלינו לומר ברורות. יש כאן **סילוף התורה**. הפאות הנכריות הן בתכלית הניגוד לרצונו יתברך שציונו והזהירונו על כיסוי הראש כמו שנאמר בפרשת סוטה ופרע את ראש האשה. חלילה לדון ולפלפל בצדדי היתר של דבר מאוס זה. הלא נתברר לרבים מפי אנשים ונשים, שהפיאות הללו שפריצותן והוללותן הלכה והידרדרה לתחתיות בשנים האחרונות באין מעצור, הן הנה אבות הטומאה, גירוי נורא של יצר-הרע, והקב"ה שונא זמה.

הדברים פשוטים בתכלית הפשטות, אמת לאמיתה של תורה למי שלא נתעקס מוחו בבלבוליים של הבל, ונסתמו עיניו מראות נכוחה, על כן נזעק וזעקה גדולה ומרה, **זאת חוקת התורה?** (בתמיהה).

איכה נהיתה הרעה הזאת, שדוקא בקרב מחנה שלומי אמוני ישראל, יהפכו בשם התורה את העבירה, לחפצא של מצוה. בעוה"ר לא פסחה גם מעלינו מדת הדין המתוחה בפגיעתם הרעה של בני ישמעאל. ועלינו לדאוג ולהאשים את עצמינו, כי בשלנו הסער הגדול הזה. נודע לי מרב חשוב שבאסון המחריד שאירע תוככי ירושלם עיקו"ת, שאוטובוס מלא וגדוש עד לאפס מקום שומרי תורה ומצוות, שנהרגו ונפצעו בו עשרות אנשים ונשים רח"ל, תהא מיתתם של קדושים וטהורים אלו כפרה על כל ישראל, הנה כשעסקו המטפלים בנפגעים, הוציאו מתוך האוטובוס גם אנשים ונשים שמחמת רוב חוס האש, היו דבוקים אלו באלו, ה' ישמרנו.

לבב מי לא יזוע על זאת. עיני עיני יורדה מים. הרי לנו אות מן השמים, מדה כנגד מדה. **אוי לנו מיום הדין, אוי לנו מיום התוכחה**. חרב נוקמת נקם ברית. והדברים נוקבים ויורדים עד לתהום וד"ל.

אין הכשר על שום פאה. כי אין זה הכשר ברי"ש, אלא הכשל בלמ"ד, מכשול גדול ועצום. וכל פירצה שאינה מן הגדולים, אינה פירצה. לא ניתן לטהר את השרץ הזה, לא למחצה ולא לשליש ולא לרביע. אם הרבנים מתירים שרץ קטן, ציבור שדעתן קלות עליהן מתיר שרצים גדולים ואיומים, ואין מי שיוכל אז לומר הרף. ואחרי הראש, נגרר כל הגוף. כי כיון שקישטה את ראשה, צריכה להתאים את הכל לכך, כאשר הורה הנסיון. והקולר תלוי בצוואר המקילים, ואנחנו את נפשנו היצלנו. כל זה מלבד שההתחכמות הנואלת לעוות את כוונת התורה, היא בעצמה עוון חמור מאד, כידוע.

קריאתנו מלב דואב וזועק, לכלל בנות ישראל הכשרות והצנועות, בנות אמותינו הצדקניות שרה רבקה רחל ולאה ע"ה, לבלתי היגרר ולהתפתות אחרי תרבות אומות העולם המקולקלות שהרסו והחריבו את כל הקדושה. לזכור ולהזכיר **כי הצניעות היא יסוד היסודות של האשה**. על כל אבר ואבר שהיה הקב"ה בורא בה, היה אומר, תהי אשה צנועה, תהי צנועה.

אחיזתינו היקרות. זכרונה מנהג אמותנו הקדושות הכבודות והצנועות מדורי דורות, אשר לבושן וכל הליכותיהן היו **בשיא הצניעות**. על הראש שניים או שלושה כסויים ומטפחות, אפילו בבית, שמא חלילה תתגלה שערה אחת. וכך זכו וגידלו משפחות לתפארת. ובזמנינו לכל הפחות כשאשה יוצאת מן הבית, תשים שני כסויים על ראשה. אבל פאה נכרית, לא תיראה ולא תימצא בגבולינו, ח"ו.

יהי רצון מלפני המקום ב"ה שנוכה לעבור בשלום את הנסיונות הקשים של דורנו, להתחזק במצוה הגדולה הזו, ויתקיים בנו בדרך רמו מקרא שכתוב ה' **עוז ישועתי סכותה לראשי ביום נשק**. דהיינו שביום מלחמת גוג ומגוג, שתהיה עם נשק איום ונורא, יסוכך הקב"ה על ראשו בזכות כיסוי הראש הצנוע. ודעו וראו כי בנפשנו הדבר.

וצריכים לתקן גם שאר פרצות, כגון מחיצות נאותות להפרדה בשמחות, להקפיד שלא תהיה תערובת גברים ונשים אפילו בשעת החופה, לא להשמיע שירים פראיים, ושירת משוררים פסולים ומשוקצים, להימנע ממלבושי פריצות, וכהנה וכהנה. והיה

לרפואת שירה בת נח לוי בשכחע"י	לרפואת שושנה בת יחיא רייבי בשכחע"י	לזש"ק תומר ישראל בן יעקב ואודליה בת מנשה	לרפואת יוסף בן משה דנין בשכחע"י

מהליכות אבותינו

צניעות האשה

הנה מרן שלישי"א האריך בדבר כסוי הראש לאשה והעלנוהו ב'פניני הלכה'. והכאב הגדול והנורא שמחנכים בנות ישראל לילך בפאה חוקא. וכבר פרסמנו בעבר (ראיון שפורסם, ועתה מופץ הוא כעלון) את אשר היה עמנו, שלא פעם אחת אירע שפנו אלינו אברכים טובים שאנו מכירים אותם בהכרה אישית להכניס את בניהם, וסירבנו, מפני שהאשה הולכת עם פאה או חצאית קצרה, 10-15 ס"מ מתחת לברך. ההורים טענו אבל היא למדה בוולף וכו'. ברור לכל מבין שטענות אלו אינן מועילות ולא בכלום. אנו מחפשים יראת שמים של אבותינו ולא של וולף. וולף הוא חדשני, אנו מתחקים אחר המקורות. ע"כ. ועתה זהו הזמן הנכון והמתוכן להתחזק בענייני קדושה הן מפאת ימי השובבי"ם, והן מפאת הנגיף המכה בכל מקום ובכל פינה. וכבר אמר הפס"זאל תטוש תורת אמך, ובלשון צחות נפרשו כפירושו הפשטני, ואשרי כל העז כנמר לסלק נגף זה מביתו.

מחנינו קדוש. וכשם שבזכות נשים צדקניות נגאלו אבותינו ממצרים, כן יהי רצון שנזכה להיגאל בקרוב גאולת עולם.

הכותב והחותם למען כבוד שמו יתברך שחותמו אמת, מצפה לישועת ה' הצב"י יצחק בן כמ"ו (נחום) נסים רצאבי יצ"ו.

התודה והברכה לרב שילח יגאלו חי"ו משב"ק מרן, על מסירת החומר לזיכוי הרבים

בנתיבי החינוך

המשך מהעמוד הראשון וכל זה העלנו מפני שבדורנו הליצנות מצויה ב"מ, מה שכמעט ולא נשמע במקומות אבותינו הקדושים. וידוע שאפילו בסעודות שמחה כגון נישואין ומילה וכיו"ב היתה שמחה גדולה עד לאין ערוך במשך ימים רבים, אך כולה היתה שמחה אמיתית ולא ח"ו ליצנות. ועתה ירדנו פלאים עד לבלי היכר שאף במקומות שאינם שלשמחה ליצנותא שריא. ועל כן מחובת האדם להיזהר בזה מאוד ובפרט בעת חינוך בניו. ר"ל, פעמים רבות מדברים בבית בדברי תורה וחיוזוק או כאשר הרב מוסר שיעור בכיתה וכיו"ב, יש ילד שמגחך או צוחק ומשרה אורה של ליצנות ב"מ. ולא דיו שמאכילין אותו... אלא שכבר אמרו חכמים ליצנות אחת דוחה אלף תוכחות ה"י. ולכן מחובת האדם לשנות פניו מיד כנגד אותו ילד, כאשר עושה מעשה זה. ולאחר זמן להסביר לילד זה באהבה, כמה חמור מעשה הליצנות וכמובא בספרים באריכות. ויש אנשים המשחקים עם בניהם וחושבים הם זאת למשחק אך הן דברי ליצנות. ולפני כמה וכמה שנים כאשר הייתי עושה 'שיעורי מארי' אחה"צ לילדים, ראיתי שאחד הילדים מתלוצץ כאשר אני מדבר עמו. בחסד ה' הבנתי שהוא דבר הבא מהבית. אחר שיחה עם האב, אמר לי האב שכך הוא משחק עם בניו. לאחר שהסברתי לאב השלכות מעשיו, קיבל על עצמו ליישר דרכיו. ואכן השינוי ניכר על התנהגות בנו. ואשרי המשכיל לשום דרכיו.

לרפואת והצלחת

הרה"ג יחיאל בן יוסף גרפי בשכחע"י

מחידושי רבותינו

ויצא מעם פרעה בחרי אף (שמות י"א. ה)

ויצא מעם פרעה בחרי אף, שפעמים האשה מתקשה בלידה ומתה וזהו בחרי אף (א"ת בשם ספר הרמיו"ם). עוד טעם אחר בשם ספר הגלגולים ולא ידעתי איזה מקום מנוחתו, והוא, שאם אותו העובר היה מתחייב בסוד הגלגול מיתת חנק אז אמו מקשה לילד ושם נחנק ומתכפר לו. לפיכך צריך האדם ליהדר כשמזדווג עם אשתו שתהיה לו כוונה רצויה לפניו ית' ובעת הראוי לזווג, ואז ע"י זה לא תימשך ע"י הנשמה הצריכה מירוק ותיקון בין ע"י מיתה זו בין באופן אחר. וזה ידוע בדברי רז"ל ונתנו סימן לדבר בפסוק אשר פרו יתן בעתו, אז ועלה לא יבול. ועוד יש סיבות אחרות לזה ידועים לאל דעות ה' אשר לו נתכנו עלילות ולו דומיה תהלה. (ימים שאובים' למהר"ד הלוי זצ"ל)

בדרכיהם אתהלך...

ואף בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים.. (ח"א)

בעיר רדאע היה ערבי אחד מפורסם לשמצה בשם אל מסמרי יש"ו, הוא אימץ לעצמו שיטה אחת לזייף ולהעליל על יהודים. כשהיה שומע שמישהו מבני העיר שבק חיים לכל חי, היה מחפש נקודת תורפה, לאחר שחקר על מצב הנאסף הכלכלי ויורשיו.

היה הולך עם מישהו מבני ברית לשופט, וההוא מודה לפני השופט, אני פלוני ב"פ מודה שאני חייב למסמרי סך ... חוב זה חל עלי ועל יורשי, וכולי.

בתימן הנאורה, לא היה רישום ופנקסי זיהוי, כך שא"א לבדוק מי ומי המופיע, והיה פונה לערכאות בתביעת חוב שהנאסף כביכול חייב לו. עם שטר מאושר כזה, היו מחייבים היורשים לשלם, או לפעמים על ידי פשרה, בהתערבות ראש העיר שהיה שותף סמוי לדבר עבירה. שני מקרים שהיו בזמנו, המנוח יעיש צובארי ז"ל, והמנוח שמעון בנדואד ז"ל, הוציא עליהם שטרות כאלה, ובתיווכו של רייס אל בלדיה (ראש העיר) אל קאצני מחמד עבד אל עזיז ימ"ש, שלמו למחצה ונפטרו מתביעה משפטית.

סאלם סלימאן ערקובי ז"ל נפטר בחודש חשוון שנת התרצ"ה, ולאחר שלשה חדשים, דהיינו בחודש טבת, פנה אל מסמרי אל בנו רבי צאלח, בדרישה לשלם לו חוב שאביו חייב לו, סך שמונה עשרה ריאל, עבור שור שאביו קנה מדורו מכפר "צבאח".

המשך א"ה בשבוע הבא בל"ז

לעילוי נשמת חיים בן יחיאל נהרי ז"ל, אוריאל אהרן בן אליהו פרץ ז"ל,

דוד בן סעיד בשארי ז"ל, יוסף בן יחיאל נהרי ז"ל, ר' אברהם בן יצחק דאוד טביב זצ"ל,

יפה בת יחיאל נהרי ע"ה, תנצב"ה

תפארת בנים

מידי יום שישי מתאספים ילדי כיתות התלמוד תורה ושרים שירי שבת מתוך הדיואן כמנהג אבותינו הקדושים. בין כל התלמידים המשוררים בקול רם ובנעימה יפה מוגרל מידי שבוע פרס. לפניכם ארבעת הזוכים בחודש האחרון

תלמידי כיתה א' חוגגים סיום פרשת חיי שרה לאחר שלמדה כולה בעל פה בשינון וידיעה בלע"ה, עם פיצה ושוקו. יה"ר שיזכו לברך על גמרה של תורה.

חכמי תימן

הרב חסן יעיש שריעה זצ"ל חי לפני כמאה וחמישים שנה, היה הרב הראשי וראב"ד בעיר גוירה. תנצב"ה.

על זכותם העולם עומד...

התודה...

ו הברכה...

לאיש היקר במעלה, צענו ונחבא, והוא מתגורר בארץ בצפונה, אך ידיו רב לו עד עירנו ת"י, וזאת נוסף על חיזוק התורה בהונו בשמחה ובאהבה
ה"ה פלג קורש הי"ו
יה"ר שיתמלאו כל משאלות לבו לטובה, ויראה ברכה בעמלו, וכל יוציא יהיו כמותו, ויגדלו להיות ת"ח גדולים מאירים בתורה ובמעשים טובים, כאור החמה בתקפה, וכגבורת השמש בצאתה, פרים ורבים כחול ימה, אכ"י

הערות. הארות ותשובות לחידות ויחן לשלוח ליקום: 03-9130004 או בנימיל: e0504150896@gmail.com

"עטרת חיים"

גני ילדים / תלמוד תורה
ע"ש המהרי"ץ ורבו"ק זצוק"ל
לבני תורה ק"ק תימן - אלעד
רח' הרא"ש 2 תל: 03-9097022
בניסיונות וניסיונות נבאנו להביא לילדינו את כל הטוב
באשרנו ובבאלות ע"י שלישי

לק"י

זה הזמן להזיף בקדושה, בתורה וביראת שמים טהורה וצדקה, עם שמירת מסורת אבותינו הקדושים.

הודעה בדבר רישום לשנת הלימודים תשפ"ב

הננו להודיע לציבור בני התורה כי נפתחה ההרשמה לשנה"ל תשפ"ב הבעל"ט

לגני הילדים גילאי 3-4-5 לכיתות התלמוד תורה

יש להצטייד בצילום ת"ו של שני ההורים סכח

ב'עטרת חיים' שומרים על קדושת הילדים סבסוד הסעות למוסדות, לנרשמים חדשים פרטים בפל: 050-4150896 באדיבות התורמים היקרים לרישום:

יש להגיע למוכריות הת' רח' הרא"ש 2, או להתקשר לטל: 03-9097022

אין בהרשמה התחייבות לקבלת התלמיד | קבלת התלמיד מותנית באישור ועדת הקבלה

לזשיק

יובל בן דוד

ורות בת זכריה

לזשיק

שלום בן יעקב ומירב

טליה בת מנשה